

Fasit – Kjentmannsquizen Maihaugen Coronapåsken 2020

«Fasit» er kanskje ikke rette ordet på noen av svarene. Flere kan diskuteres.

Spm	1.ETAPPE	
1	<p>Sandvig hadde tuberkulose og flyttet til Lillehammer som så mange andre, fordi lufta i distriktet skulle være så sunn for lungesyke. Granskogen førte til at lufta holdt et høyt ozoninnhold, og det skulle være bra.</p> <p>En annen grunn var at et ledig marked for en tannlege på Lillehammer. To poeng for to riktige svar.</p> <p>Beleggene for de to svarene er mange. Han gir dem indirekte sjøl i <i>I praksis og på samlerferd</i>. Boka anbefales! Sjølbioografien begynner med en fornøyeelig skildring av reisa på Mjøsisen til Lillehammer. Skysskaren og Sandvig måtte ta en kvil ved Skulhusodden. Inne i stua gikk praten livlig over kaffekoppene. Borte ved den ene veggen satt tre karer og spilte kort så det smalt i bordet. En av dem kjente nok Sandvig: «- Han er nok litt svakelig, hørte jeg ham hviske, - derfor skal han fløtte tel Lillehammer. Alle vil ha det tel at det ska vara så urimelig god luft der, da ma. – Det æ bare trua det far, sa en annen. – Jeg kaverer for at det er likeså god luft på Gjøvik.» På Lillehammer var apoteker Grundtvig skeptisk til behovet for en tannlege. Bare overklasse mennesker gikk til en slik. Trekking, iglekoner og grøtomslag holdt for de fattige. Distriktslege Lassen og dr. Torp og trodde på prosjektet: «Det finnes da ingen tannlege på strekningen mellom Kristiania og Trondhjem, med unntagelse av en på Stor-Hamar og en på Gjøvik.»</p>	
2	<p>Lykrestua fra Skjåk som han kjøpte og fraktet til Lillehammer i 1894.</p> <p>Om den har han skrevet: «Aldri i hadde jeg truffet noe med slik reisning, så fint avveide forhold, fra tøftstokken til mønsåsen som her. Riktignok var den i dårlig forfatning, men tross det kunne dens fornemhet, dens fine linjer (...), ikke skjules.» Lykrestua med ramloftet var kjent og omtalt av tidligere bygningsekspert, blant annet av Eilert Sundt i hans bok om norsk byggeskikk. På dette tidspunkt hadde han samlet 1000 gjenstander,</p>	
3	<p>På Sandvigs tre mål store tomt ved Jernbanen. Der lå samlingene til de ble flyttet til Maihaugen i 1904.</p>	
4	<p>Lykrestua, Hjeltarstua og Vigstadstua.</p> <p>Hjeltarstua brukte Sandvig til selskapelighet. Ramfloftet var innredet som drikkehall med øltønne og ølkrus.</p>	
5	<p>Fire (el. Fem. Tjennungen, tarmen av Breisjøen nord for brua, kan regnes med)</p>	
6	<p>Peer Gynt-loftet</p>	
7	<p>Stykkebakken ble satt opp på Maihaugen 1987 i forbindelse med De Sandvigske Samlingers 100-årsjubileum. I 1887 han dro på sin første kombinerte innkjøps- og tannleggetur oppover Gudbrandsdalen. Det sies at Apostelkruset, et drikkekrus, var det første han kjøpte.</p>	

	(Noen år tidligere hadde han imidlertid kjøpt den gamle altertavla fra den gamle korskirka på Lillehammer som var revet noen år tidligere. Altertavla står nå i fiskerkapellet på seteranlegget.	
8	Lågåsildfiske, og gjenstanden er en mælkrakk. Begge svar må være rette.	
9	Garmokirka. Store deler av den er fra 1200-tallet.	
10	På Søre Hage i Søre ål, vis a vis Menkeruds bensinstasjon	
	Mulig total score:	11
	2. ETAPPE – BILDEQUIZ	
11	Huset er fra det første tiår, 1915	
12	Lysthuset i Prestegårdshagen, Prestegården fra Vågå	
13	Hjeltarstua, sett fra sørvest	
14	Utedassene ved Losjhuset nedenfor prestegården	
15	Arresten i lensmannsgården fra Jevne i Øyer, som legger rett nord for Bjørnstad	
16	Apoteket i byavdelingen	
17	1700-tallet, 1771. Årestua var den andre bygningen Sandvig kjøpte, i 1888. Den sto på Tolstad i Vågå	
18	Olsengården, som lå i Storgt 121	
19	Meviken foran og Bottenstuene bak.	
20	En ard som henger på fjøsveggen på Knutslykkja	
	Mulig total score 2. etappe:	10
	3. ETAPPE	
21	1900 og 1960-tallet mangler. Begge må være på plass for å få poeng.	
22	10 (11 hvis du regner utedoen som eget hus) Begge tall gir poeng	
23	9 – ifølge tegningen ved porten. Regner hus med dører fra tunene. (Eldhuset i nord altså ikke med, heller ikke skåle og vognskjul på andre siden av vegen)	
24	Langs bekken nedenfor Knutslykkja, før den renner ut i Søndre tjern	
25	Fagforeningshytta som blir satt opp på Maihaugen i disse dager, den sto på Nordseter og var eid av Raufoss Jern- og Metallarbeiderforening	
26	Furustammen som står rett innenfor inngangen. Da jeg var guttunge, ble vi fortalt at der hadde falskmyntnere hatt verkstedet sitt, men så har det visst bare vært brukt som lønningskontor på Dampsaga før det kom til Maihaugen i 1905.	
27	2001	
28	Busterud og Kirkestuen. Busterud lå på sørsiden ved krysset Gamlevegen – Nordre gate. Kirkestuen på Dovreskogen. (Quiz-makeren har hatt arbeidsplass i begge bygningene). To poeng hvis navn og sted på begge. Historikerne på distriktshøgskolen holdt til i de to husene før de flyttet til Storhove, og TV-fagene på høgskolen hadde undervisningslokaler og studioer i annen etasje på Kirkestuen.	
29	Stykkebakken lå i Bødal i Vestre Gausdal. Rivingen, flyttingen og oppsettingen var den røde tråd i TV-programmet som NRK lagde i forbindelse med 100-årsjubileet.	
30	Småbruket Knutslykkja består av seks bygninger, stue, eldhus, fjøs, stall, låve og aurstue (kjølerom).	
	Mulig total score 4. etappe :	11

	4. ETAPPE	
31	<p>a) Butikkene er: I. Rønning manufaktur, Frisenberg gullsmed, O. Skovsruds rammeforretning, Avlangrud kolonial og Falkenberg.</p> <p>b) Falkenberg som lå i Jernbanegata og O Skovsrud i Oslo</p> <p>c) Frisenberg</p> <p>Tre poeng for tre rette svar.</p>	
32	<p>a) Fire</p> <p>b) Kinck-hytta, Vy (Leve-hytter), Myklebu og Fagforeningshytta</p> <p>To poeng hvis b er fullstendig.</p>	
33	Sigurd Grieg og Fartein Valen-Sendstad	
34	<p>a) Støpte gjenstander i messing og bronse, beslag, bjeller, lysestaker mm.</p> <p>b) Gjørtler</p> <p>To poeng for to rette.</p>	
35	<p>a) Maleren, kunstprofessoren, forfatteren og journalisten Christian Krogh</p> <p>b) For å holde på varmen, og fordi det måtte være bærestokker over og under dørråpninger. Husene ville blitt veldig høye hvis dørene skulle holde mannshøyde.</p> <p>To poeng for to rette.</p> <p>Belegg for svar: Krogh besøkte som journalist Lillehammer i 1900, og skrev flere reportasjer i Verdens Gang. Han bodde hos byens store kjøpmann Thorstein Lunde, og lagde et omfattende portrett av Lunde, men besøkte også Sandvigs samlinger ved jernbanestasjonen som da besto av seks bygninger og tusenvis av gjenstander. Han ble vist rundt av fru Flugsrud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Værs'god å stige inn! - Jeg vendte meg og så en dame fra det 19de århundre, som i hånden holdt et nøkkelknippe med en nøkkel fra det 17de, en fra det 16de og tre fra det 15de århundre. Vi trådte inn over en terskel, som var en halv alen høy. I det samme tumlet jeg tilbake. Jeg hadde fått et voldsomt slag i pannen av den øverste dørstokk. - Aha, sa jeg, idet jeg gned den begynnende bule, jeg forstår! *Dette er arrangert således i forsvarøyemed. En fiende som må bøye seg så dypt, kan ikke så lett overraske dem som er herinne. I den ubekvemme stilling hvori man befinner seg under inntredelse, kan man med letthet bli hugget ned. (...) - Det var visst bare for å holde varmen bedre inne, sa hun. - Men jeg syntes at min egen forklaring var dypere og mer skaprpsindig. <p>(Reportasjen er gjengitt i Kampen for tilværelsen)</p>	
36	<p>a) Maihaugbekken renner gjennom tre tjern.</p> <p>b) Nuggla, Breisjøen og Søndre tjern</p> <p>c) Fire (ett ovenfor og tre nedenfor tjernet)</p> <p>d) Der bekken renner forbi Stykkebakken</p> <p>Maks 4 poeng:</p>	
	Mulig maks score 4. etappe:	13
	Mulig total score:	4 5

Til dere som scorer over 10 poeng, sier vi: Brukbar til bare å sitte inne påsken!

Dere som har over 20 poeng, kan regne dere som turgåere på Maihaugen.

Dere som har over 30 poeng, kan regne dere som **kjentfolk** på Maihaugen.

Dere som har over 35, er **kjentmann eller – kvinne med stjerne**.

Dere som har over 40 poeng, er **trestjerner** kjentmann eller - kvinne!!

Gratulerer og takk for moroa.

Brynjulf 13.04.2020